دا کتاب له اصلاح انلاین څخه ډانلوډ شوی دی، تاسو کولی شئ له همدې سایټ څخه په زرګونو مقالې په لسګونو کتابونه ، سلایډونه، ترانې، ویډیوګانې، او کې شمیر نور موضوعات ډانلوډ کړئ.

ادرس:

http://eslahonline.net

د رسول الله ﷺ

100

احادیث

ترتیب او ژباړه: مولوی امین الله ازره وال

د کتاب ځانګړني:

د کتاب نوم: د رسول ﷺ 100 احادیث

ترتیب او ژباړه: مولوی امین الله ازره وال

ډیزاین: جاوید خان امیري

خپرونکې اداره: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان
د تربیت او مهارتونو د ودې څانګه

د چاپ شمیر: 10000 ټوکه

د چاپ کال: 1387 لمریز

آدرس: کابل, خوشحال مینه, الف ساحه,
د شاداب ظفر بلاکونوترشا د اصلاح کوځه

موبایل 0799394015 / 0778191382

دیجیتل: 0752021221

Email:eslahmilli@gmail.com

بسم الله الرحمن الرحیم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمدلله رب العالمین والصلاة والسلام علیمحمد وعلی آله وصحبه أجمعین وبعد:

لکه څرنګه چې الله ﷻ انسان عبث اوبې ځایه نه دی پیدا کړی،نودهغه دژوند تګلاره یې هم ورته ښودلې ده.له قرآن کریم ترڅنګ د رسول الله ﷺ احادیث دي، چې دمسلمان ژوند پر روښانه لیکو روانوي، نو هر مسلمان ته دا ښایي، چې دخپل وس اوتوان سره سم دقرآن کریم ترڅنګ د رسول الله ﷺ پر احادیثوځان پوه کړي.

دا لنډه لیکنه چې په مختلفو موضوعاتو کې د رسول الله ﷺ لنډاوجامع احادیث په کې راټول شوي اوژباړه یې

روانه اوساده ده، په دې موخه لیکل شوې ده، چې په آسانه توګه ترې استفاده وشي.

دالیکنه خپلو ټولو مسلمانانو ورونو او خویندو ته وړاندې کوواو له الله ﷻ څخه غواړو چې زمونږ ژوند ،مرګ، کړنې اوهرڅه دخپلې رضا اوخوښۍ لپاره وګرځوي.

ددعا په هیله

ښه خویونه

نيت اواخلاص

1. عَنْ عُمَرَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ انما الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّات و انما وَلِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَتَزَوَّجُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ. رواه البخاري

له حضرت عمر فاروق رضي الله عنه څخه روايت دى: چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي داعمالو ثواب په نيت پورې تړلی دی، او د هر سړي لپاره هغه څه دي چې ده يې نيت کړي وي، څوک چې د الله اورسول په خاطر هجرت وکړي، دده هجرت د الله اورسول له طرفه مقبول دي، اوڅوک چې د دنيا د لاس ته راوړني لپاره هجرت وکړي او يا د کومی ښځې سره

د نکاح کولولپاره هجرت وکړې، دده هجرت د هغه څه لپاره دی چې ده ورته هجرت کړی دی. داحدیث امام بخاری روایت کړی دي .دا حدیث امام بخارې روایت کړې دي.

2. عَنْ أبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺقَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: ﴿إنَّ اللهَ لاَ يَنْظُرُ إلَى أجْسَامِكُمْ، وَ لاَ إلَى صُوَرِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إلَى قُلُوْبِكُمْ وَ أعْمَالِكُمْ﴾ رواه مسلم.

له ابوهريره ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی : چې رسول الله ﷺ فرمايلی : په يقينی ډول الله ﷻ ستاسی جسمونو اوشکلونوته نه ګوری بلکه ستاسی زړونواوعملونو ته ګوری.

توبه اواستغفار

3. عَنِ الأغَرِّ بْنِ يَسَارٍ الْمُزَنِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ : يَا أيُّهَاالنَّاسُ تُوْبُوْا إلَى اللهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ، فَإنِّيْ أتُوْبُ فِيْ الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ ﴾ رواه مسلم

له اغربن سيار مزنی ﷺ نه روايت دی هغه ويلی : چې رسول الله ﷺ فرمايلی دی: ای خلکو د الله تعالی ته رجوع وکړی اوبښنه تری وغواړی ځکه چې زه په ورځ کی سل ځله توبه اورجوع کوم.

4. عَنْ أبِيْ مُوْسَى الأشْعَرِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إنَّ اللهَ يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوْبَ مُسِيْئُ النَّهَارِ وَ يَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوْبَ مُسِيْئُ اللَّيْلِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا. رواه مسلم.

ابوموسی الاشعری ﷺ له رسول الله ﷺ څخه روایت کوی چې رسول الله ﷺ فرمایلی دي : الله تعالی خپل بلا کیفه لاس د شپې له مخې غوړوی ترڅو د ورځی ګناهګاران توبه وباسی اوهمدا ډول د ورځی له مخې خپل بلاکیفه لاس غوړوی تر څو د شپې ګناهګاران توبه وباسی. دا به هغې پوری دوام کوی ترڅو لمر د مغرب له لوری راوخیژی .

ځواکمن انسان

5. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ قَالَ: ﴿لَيْسَ الشَدِيْدُ بالصُّرْعَةِ،إِنَّمَاالشَّدِيْدُ الَّذِيْ يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ﴾ متفق علیه.

له ابوهریره ﷺ څخه روایت دی: چې رسول الله ﷺ فرمایلې دي : پهلوان هغه څوك ندی چې نور خلك

ځملوی، حقیقی پهلوان هغه دی چې د غصی پرمهال، خپل نفس په واك کی ولری

شهادت غوښتنه

6. عَنْ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ ﷺ، أَنَّ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: ﴿مَنْ سَأَلَ اللهَ تَعَالَى الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ اللهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ ، وَ إِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ﴾ رواه مسلم

له سهل بن حنیف ﷺ څخه روایت دی: چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی : څوك چې په ریښتیا سره له الله تعالی څخه د شهادت غوښتنه وکړی نو الله تعالی به دی د شهیدانو مقام ته ورسوی که څه هم هغه په خپل بستر کی مړ شی.

هوښیار انسان

7. عَنْ أبِيْ يَعْلَى شَدَّادِ بْنِ أوْسٍ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ، وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَ تَمَنَّى عَلَى اللهِ الأمَانِيَّ رواه الترمذي.

ابويعلی شداد بن اوس ﷺ درسول الله ﷺ څخه روايت کړي : چې رسول الله ﷺ فرمايلي دی : هوښيار سړی هغه دی چې له ځان سره حساب کتاب وکړی اود اخرت لپاره کاروکړی ، اوکم عقله سړی هغه دی چې خپل نفس دخپلونفسی غوښتنو تابع کړی اود الله تعالی پوري بي ځايه هيلی وتړی.

لنډه او جامعه دعا

8. عَنِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ ﷺ أنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقُوْلُ: اَللَّهُمَّ إنِّيْ أسْألُكَ الْهُدَى وَالتُّقَى وَالْعَفَافَ وَالْغِنَى. رواه مسلم

له عبدالله بن مسعود ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ به داسی دعاکوله : ای الله زه له تاڅخه د هدايت ، تقوی، پاك لمنیٔ او دزړه د غنیوالی سوال کوم.

په الله تعالی توکل

9. عَنْ عُمَرَ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ يَقُوْلُ: (لَوْ أنَّكُمْ تَتَوَكَّلُوْنَ عَلَى اللهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُوْ خِمَاصاً وَ تَرُوْحُ بِطَاناً﴾ رواه الترمذي وقال حديث حسن.

له حضرت عمر ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی چې ماله رسول الله ﷺ څخه اوریدلی دی: که چیری تاسی په رینښتیاسره په الله تعالی باندی توکل او بروسه وکړئ نوتاسی ته به د مرغانوپه څیر روزی درکړي چې سهار له (خپلو ځالوڅخه) په نهاره الوزی او بیگا ته په مړه گیډه راستنیږی.

ایمان اواستقامت

10. عَنْ أَبِيْ عَمْرٍو سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِاللهِ ﷺ قَالَ: قُلْتُ: يَارَسُوْلَ اللهِ ﷺ! قُلْ لِيْ فِيْ الإِسْلاَمِ قَوْلاً، لاَ أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَداً غَيْرَكَ، قَالَ: " قُلْ آمَنْتُ بِاللهِ ثُمَّ اسْتَقِمْ. رواه مسلم

له ابی عمرو سفیان بن عبد الله ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی چې ماوویل ای د الله رسوله! ماته په

اسلام کی داسی وینا وښایه چې د هغی په اړه له تاڅخه پرته له بل چا څخه پوښتنه ونکړم ، هغه ﷺ راته دا وویل دا ووایه چې ماپر الله تعالی ایمان راوړی دی اوبیا په دی خبره کلك ودریږه.

دښیگڼې په کارونوکې بیړه کول

11. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ قَالَ: ﴿بَادِرُوْا بِالإِعْمَالِ فِتَناً، كَقِطَعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُصْبِحُ الرَّجُلُ مُؤمِناً وَ يُمْسِيْ كَافِراً وَ يُمْسِيْ مُؤمِناً وَ يُصْبِحُ كَافِراً، يَبِيْعُ دِيْنَهُ بِعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيا﴾ رواه مسلم

له ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی : په نیکوکارونو بیړه وکړی ځکه چې د توروشپو په څیر فتنی راروانی دی چې د سبا له مخی به یوسړی مسلمان وي او بیگا به کافر وي اوبیگابه مسلمان وی او سبا به کافر وی خپل دین به ددنیا په متاع پلوری

د دوزخ له اوره ځان ژغورل

12. عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُوْلُ: (اِتَّقُوْالنَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ ﴾ متفق علیه

له عدی بن حاتم ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی چې : ماله رسول الله ﷺ څخه اوریدلی دی چې ویل یې : خپل ځانونه له اور څخه وژغوری که څه هم د خرما د یوې ټوټې په صدقه کولو سره وي.

انفاق في سبیل الله

13. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيْهِ إِلاَّ وَ مَلَكَانِ يَنْزِلاَنِ، فَيَقُوْلُ أَحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقاً خَلَفاً. وَيَقُوْلُ الآخَرُ: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُمْسِكاً تَلَفاً.متفق علیه.

د حضرت ابوهریره ﷺڅخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: هر سهار چې پر بنده ګانو راخیژي، دوه پرښتې راکوزیږي، یوه وایي: ای الله! صدقه کونکی ته بدله ورکړه، او بله وایي: اي الله ! د بخیل مال هلاک کړه.

14. عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ عَلَى أَهْلِهِ يَحْتَسِبُهَا فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ.رواه الترمذي

له حضرت ابومسعود ﷺ څخه روایت دی چې د رسول الله ﷺ څخه روایت کوي، چې هغه فرمایلي دي: کله چې یو سړی دثواب په نیت په خپل عیال باندې لګښت وکړي، هغه د ده لپاره صدقه دی.

په دین کې له سختۍ څخه ځان ساتل

15. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: (إِنَّ الدِّيْنَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّيْنَ أَحَدٌ إِلاَّ غَلَبَهُ ، فَسَدِّدُوْا وَقَارِبُوْا وَ أَبْشِرُوْا، وَاسْتَعِيْنُوْا بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَ شَيْئٍ مِنَ الدُّلْجَةِ ﴾ رواه البخاري.

ابوهريره ﷺ له رسول الله ﷺ څخه روايت کوی چې رسول الله ﷺ فرمايلی دي : بيشکه داسلام دين اسانه دی هيڅ څوك په دين کی سختې نکوی[1] مګرداچې دين پری غلبه کوی[2] نوميانه روی کوئ، د عبادتونوخواته نيژدې کيږئ[3] اوزيری ورکړئ[1]، د

[1]- دا چې خپل ځان له طاقت څخه پورته مکلف کړی
2- دين پری سخيږی اوپاي کی هر څه تری پا تيکيږي
3- د عبادتونو په اداکولو حق اوسموالی ته نيژدی کوی

خوښۍ اوتکړه توب په وختونو کی عبادت وکړئ (دمسافرپه څیرچې په سهار،له غرمی څخه ورسته اود شپې په یوه برخه کې مزل کوی اوپرته له ستومانتیا منزل ته ځان رسوی)

د تهجدو لمونځ

16. عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ العَاصِ ﷺ قَالَ: قَالَ لِيْ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: ﴿ يَا عَبْدَ اللهِ لاَ تَكُنْ مِثْلَ فُلاَنٍ، كَانَ يَقُوْمُ اللَّيْلَ، فَتَرَكَ قِيَامَ اللَّيْلِ﴾ متفق عليه.

له عبد الله بن عمروبن العاص ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی دی چې : ماته رسول الله ﷺ وفرمايل:

1- په دی خوښی شئ چې الله تعالی په هغه عمل اجرورکوی چې دوام پکی وی که څه هم لږوی

چې ای عبدالله! د فلانکی سړی په څیر مه کیږه چې شپې د له مخی به دلمانځه لپاره را پورته کیده بیایی دا کار پرېښود.

له بې ځایه پوښتنوڅخه ډډه کول

17. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺقَالَ: ﴿ دَعُوْنِيْ مَا تَرَكْتُكُمْ ، إِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَثْرَةُ سُؤَالِهِمْ وَاخْتِلاَفُهُمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْئٍ فَاجْتَنِبُوْهُ وَ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِأَمْرٍ فَأْتُوْا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ ﴾ متفق علیه

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې ما له رسول الله ﷺڅخه اوریدلي دي چې فرمایل یي: له کوم شي څخه چې زه تاسې منع کوم، ځان ترې وساتئ او په کوم شي چې زه تاسې ته امر کوم، د خپل وس په

اندازه پرې عمل وکړئ. په تحقیق سره ستاسې څخه مخکې خلك د بې ځایه پوښتنو او له انبیاو سره د مخالفت لامله هلاك شوي وو.

صفونه برابرول

18. عَنْ أَبِيْ عَبْدِ اللهِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيْرٍ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ يَقُوْلُ: ﴿ لَتُسَوُّنَّ صُفُوْفَكُمْ أَوْ لَيُخَالِفَنَّ اللهُ بَيْنَ وُجُوْهِكُمْ ﴾ متفق علیه.

دحضرت ابوعبدالله نعمان بن بشیر ﷺ څخه روایت دی، فرمایي چې ما د رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي، چې فرمایل یې: خامخا به (په لمانځه کې) خپل صفونه برابروئ او یا به الله تعالی ستاسې په منځ کې اختلاف اچوي.

دین سرترپایه نصیحت دی

19. عَنْ تَمِيمٍ الدَّارِيِّ ﷺ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺقَالَ : ﴿الدِّينُ النَّصِيحَةُ قُلْنَا لِمَنْ؟ قَالَ لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ ﴾ رواه مسلم

د حضرت تميم داري ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: دين نصيحت او خيرغوښتنه ده.(تميم ﷺ وفرمايل) مونږ ورته وويل: چې د چا لپاره؟ هغه وفرمايل: د الله لپاره[1]، د الله د کتاب لپاره،[2] د الله درسول لپاره،[3] د مسلمانانو د امامانو لپاره [4]او دعوامو لپاره.

دبدوکارونو مخنيوی

20. عن أَبِي سَعِيدٍ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (مَنْ رَأَى مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ

1- چې الله واحد لاشريك وبلل شي، اوپه حکمونو يې عمل وشي.
2 -چې ايمان پرې رواړل شي او عمل پرې وشي او نورو ته ورسول شي.
3- چې تصديق يې وشي اوپه سنتو يې عمل وشي.
4- چې په ښو کارونو کې دهغوی اطاعت وشي

وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ﴾ رواه مسلم

له حضرت ابوسعيد ﷺ څخه روايت دی: چې ما د رسول الله ﷺ څخه اوريدلي دي، چې فرمايل يې : چاچې له تاسو څخه يو منکر(ناوړه) کار وليد نو هغه دې په خپل لاس منع کړي، که چيرې يې ونشوکولای نو په ژبه دې منع کړي، او که چيرې دا يې هم ونشو کولای نو په زړه کې دې ورسره کرکه وکړي، او دا تر ټولو کمزوری ايمان دی.

ترټولو غوره جهاد

21. عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةُ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ أَوْ أَمِيرٍ جَائِرٍ﴾ رواه الترمذي وقال حديث حسن

له حضرت ابو سعيد خدري ﷺ څخه روايت دی

فرمايي: چې رسول الله ﷺ فرمايي: د ظالم پادشاه(واکدار) يا ظالم امير په وړاندې د عدل(حق) وينا تر ټولو ستر جهاد دی.

دمجاهد سره مرسته

22. عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ﴿مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَزَا وَمَنْ خَلَفَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا متفق عليه

د زيد بن خالد ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: چاچې د الله په لار کې د مجاهد لپاره سامان تيار کړ، نو ده په حقيقت کې غزا وکړه، او چا چې د الله په لار کې د غازي دکور ښه سرپرستي اوپالنه وکړه نو ده په حقيقت کې غزا وکړه.

کامل مومن نه دی

23. عَنْ أَنَسٍ ﷺ قَالَ: قَلَّمَا خَطَبَنَا رَسُوْلُ اللّهِ ﷺ إلاّ قَالَ:لاَ إِيْمَانَ لِمَنْ لاَ أَمَانَةَ لَهُ وَلاَ دِيْنَ لِمَنْ لاَ عَهْدَ لَهُ

له حضرت انس ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی دی : ډير کم ځل به مونږ ته رسول اللهﷺ خطبه فرمايله مگر داچې ويل به يې کامل مومن ندی هغه څوك چې دامانت ساتنه نکوی اوڅوك چې په عهد او وعده وفا نه کوی هغه د کامل دين څښتن ندی

دمسلمان په هر حالت کې خير دی

24. عَنْ صُهَيْبٍ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّهِ ﷺ عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ إن أمْرَهُ كُلُهُ لَهُ خَيْرٌ وَّ لَيْسَ ذَلِكَ إلاَّ لِلْمُؤْمِنِ، إنْ أصَابَتْهُ ضَرَّآءُ صَبَرَ فَكَانَ خَيْراً لَهُ وَ أنْ أصَابَتْهُ سَرَّآءُ شَكَرَ فَكَانَ خَيْراً(مسلم)

له صهیب ؓ څخه روایت دی هغه وایي چې رسول الله ﷺ فرمایلی دي د مومن وګړي په حال تعجب دی چې دده ټولې چارې دده لپاره خیردی دا حالت یواځې دمومن لپاره دی که ضرر ورته ورسیږي نوصبر پرې کوي نو دا دده لپاره خیر دی اوکه خوشحالي ورته پېښه شي نو شکریې پرځای کوي داهم دده لپاره خیردی

25. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ؓ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ أُنْظُرُوْا إِلٰى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ، وَلَا تَنْظُرُوْا إِلٰى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَهُوَ أَجْدَرُ أَن لَّا تَزْدَرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ (مسلم)

له حضرت ابوهریره ؓ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی: په دنیوي چاروکی له خپل ځان څخه ښکته خلکوته ګورئ او له ځان څخه پورته

خلکوته مه ګورئ، همدا غوره لار ده چې دالله ﷻ نعمتونه سپك ونه ګڼئ .

د مسلمان آزمیښت

26. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ؓ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ : مَايَزَالُ الْبَلَاءُ بِالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنَةِ فِيْ نَفْسِهِ وَوَلَدِهِ وَمَالِهِ حَتّٰى يَلْقَى اللّٰهَ وَمَا عَلَيْهِ خَطِيْئَةٌ. رواه الترمذي.

له حضرت ابوهریره ؓ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی : الله تعالی تر هغه پوری په مومن سړی اومومنه ښځه ، د ده په نفس، اولاد اومال باندې امتحان اوازمیښت راولی ترڅو چې له الله تعالی سره په داسې حال کې مخ شي چې پر ده هیڅ ګناه نوی پاتې.

د الله تعالى پر تقدير رضامندي

27. عَنْ أَنَسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ إِنَّ عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلَاءِ وَ إِنَّ اللهَ تَعَالَى إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَى وَ مَنْ سَخِطَ فَلَهُ السَّخَطُ. رواه الترمذي.

له حضرت انس ﷺ څخه روايت دی چي رسول الله ﷺ فرمايلی دی : بيشکه چي لويه بدله اوثواب له لوي ازميبنت سره دی ، اوبيشکه کله چي الله تعالی يوقوم دوست وګڼي نوازميبنت پرې کوي که څوك (دالله په تقدير) راضی شو نو د هغه لپاره دالله تعالی رضامندی ده اوکه څوك په قهرشو(په تقدير راضي نشو) نو د هغه لپاره دالله قهردی

هيڅ ډول ښيګنه به کمه نه ګڼئ

28. عَنْ جَابِرٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوْفِ شَيْئاً وَ إِنَّ مِنَ الْمَعْرُوْفِ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ، وَ أَنْ تَفْرُغَ مِنْ دَلْوِكَ فِيْ إِنَاءِ أَخِيْكَ رواه الترمذي.

له حضرت جابرﷺ څخه روايت دی چي رسول الله ﷺ فرمايلی دی: هيڅ يوه نيکی وړه مه ګڼه (وړه وی اوکه لويه) دا هم د نيکی له جملی څخه دی چي ته له يوه مسلمان ورور سره په ورين تندی مخامخ شی، او دا هم نيکی ده چي له خپلی بوکې څخه د خپل ورور په لوښی کی څه واړوی .

جامع اوغوڅ نصيحت

29. عَنْ اَبِيْ أَيُوْبَ الأَنْصَارِيِّ ﷺ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلى النَّبِيِّ

ﷺ فَقَالَ عِظْنِیْ وَأَوْجِزْ، فَقَالَ إِذَا قُمْتَ فِیْ صَلَوتِكَ فَصَلِ صَلوةَ مُوَدِّعٍ، وَلَا تُكَلِّمْ بِكَلامٍ تُعْذِرُ مِنْهُ غَداً،وَأَجْمِعِ الْيَأْسَ مِمَّا فِیْ أَيْدِ النَّاسِ (ابن ماجة)

له ابوایوب انصاری ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی چې یوسړی رسول الله ﷺ ته راغی وه یی ویل ماته لنډ نصیحت وکړه، رسول الله ﷺ وفرمایل: کله چې لمانځه ته پورته شوې، له دنیا څخه د رخصت اخستونکی په څیرلمونځ کوه ، داسی خبره مه کوه چې سبا ترې ببنښه غواړی د خلکو په لاس کی چې څه دی، له هغو څخه هیله پرې کړه.

له الله تعالی څخه حیاء کول

30. عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُوْدٍ ﷺ قَالَ :قَالَ رَسُوْلُ اللّهِ ﷺ : إِسْتَحْيُوْا مِنَ اللّهِ حَقَّ الْحَيَآءَ، قُلْنَا إِنَّا نَسْتَحْيِيْ مِنَ اللهِ يَا رَسُوْلَ اللهِ وَالْحَمْدُلله، قَالَ: لَيْسَ ذَلِكَ، وَ لَكِنَّ الإِسْتِحْيَاءَ مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ أَنْ تَحْفَظَ الرَّأْسَ وَ مَا وَعَى وَ الْبَطْنَ وَ مَا حَوَى وَ تَذْكُرَ الْمَوْتَ وَ الْبِلَى وَمِنْ أَرَادَ الآخِرَةَ تَرَكَ زِيْنَةَ الدُّنْيَا وَ آثَرَ الآخِرَةَ عَلَى الأوْلَى فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدِ اسْتَحْيَا مِنَ اللهِ حَقَّ الْحَيَاءِ. رواه الترمذي

له حضرت عبدالله بن مسعود ﷺ څخه روایت د ی چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی : له الله تعالی څخه په حقه توګه حیاء وکړئ، مونږ وویل: ای د الله رسوله ! مونږ خوله الله تعالی څخه حیاء کوو -الحمد لله- رسول الله ﷺ وویل: دا مطلب ندی، له الله تعالی څخه حقه حیاء دا ده چې ته

سراو هغه څه چې په سرکې دی[1] اوګیډه او هغه څه چې دګیډی په شااوخوا کې دي[2] وساتئ مرګ اوزوړوالی په یاد ولرئ، څوك چې د اخرت اراده لری، هغه د دنیا ښایست پریږدی او اخرت ته پر دنیا وړاندیوالی ورکوی، چاچې دا کارونه وکړل نوده په یقینی توګه له الله تعالی څخه په حقه سره حیاء وکړه.

دریاء عمل شرک دی

31. عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ ا للهِ ﷺ يَقُوْلُ: مَنْ صَلَّى يُرَائِيْ فَقَدْ أَشْرَكَ وَمَنْ صَامَ يُرَائِيْ فَقَدْ أَشْرَكَ وَمَنْ تَصَدَّقَ يُرَائِيْ فَقَدْ أَشْرَكَ. رواه أحمد.

1- د ژبې، سترګو،غوږونو...ساتنه وکړي.
2- د زړه ،عورت .... ساتنه وکړي

له شداد بن اوس ﷺ څخه روایت دی هغه ویلي دي : ما له رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې ویل یې : څوك چې دځان ښودنې لپاره لمونځ ادا کوي نو ده له الله تعالی سره شریك پیدا کړ، او څوك چې د ځان ښودنې لپاره روژه نیسي نوده له الله تعالی سره شریك پیدا کړ، اوڅوك چې د ځان ښودنې له امله صدقه کوي نو ده له الله تعالی سره شریك پیدا کړ.

ښه اخلاق

32. عَنْ أُمِّ الدَّرْدَاءِ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ ﷺ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ وَإِنَّ صَاحِبَ حُسْنِ الْخُلُقِ لَيَبْلُغُ بِهِ دَرَجَةَ صَاحِبِ الصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ

ام درداء له ابو درداء ﷺ څخه روایت کړی دی هغه ویلي دي: چې ما له رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې

ويل يې: نشته هيڅ يوشئ چې په تله کې کيښودل کيږي چې هغه درونډ وي له نيك خوی څخه، اوپه يقيني توګه د نيك خوی څښتن، په خپل نيك خوی سره د لمونځ کوونکی او روژتی مرتبې ته رسيږی.

په دين کې پوهه

33. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تَجِدُونَ النَّاسَ مَعَادِنَ خِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الْإِسْلَامِ إِذَا فَقِهُوا وَتَجِدُونَ خَيْرَ النَّاسِ فِي هَذَا الشَّأْنِ أَشَدَّهُمْ لَهُ كَرَاهِيَةً وَتَجِدُونَ شَرَّ النَّاسِ ذَا الْوَجْهَيْنِ الَّذِي يَأْتِي هَؤُلَاءِ بِوَجْهٍ وَيَأْتِي هَؤُلَاءِ بِوَجْهٍ .متفق عليه

له ابوهريره ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: تاسې به خلك د معادنو په څير ومومئ،(چې اصول يې سره جلا دي او يو له بل سره توپير لري) څوك چې په جاهليت کې غوره

وي، هغه به په اسلام کې هم غوره وي، خوکله چې پوهه ترلاسه کړي، او د مشرۍ لپاره په ټولو کې غوره شخص، هغه څوك دی چې مشري ډيره بده ګڼي.او تر ټولو بد انسان دوه مخی دی، چې ځينوته په يو مخ راځي او ځينو نورو ته په بل مخ.

دظالم مخنيوی

34. عَنْ أَنَسٍ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انْصُرْ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا نَنْصُرُهُ مَظْلُومًا فَكَيْفَ نَنْصُرُهُ ظَالِمًا قَالَ تَأْخُذُ فَوْقَ يَدَيْهِ

له حضرت انس ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: ته له خپل مسلمان ورور سره مرسته وکړه ظالم وي اوکه مظلوم . هغوي وويل: ای د الله رسوله ! له

مظلوم سره خو به مرسته وکړو، له ظالم سره څرنګه مرسته وکړو؟ رسول الله ﷺ وویل: د هغه لاسونه له تیري څخه بند کړئ.

بدخویونه

په اسلام کې د بدعت بدي

35. عَنْ عَائِشَةَ ﷺ قَالَتْ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ : ﴿مَنْ أَحْدَثَ فِيْ أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ ﴾ متفق عليه.

د حضرت عائشې ﷺ څخه روایت دی، فرمایي: چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: چاچې زمونږ په دین کې داسې نوی څیز رامنځ ته کړ چې له دین څخه نه وي، هغه مردود دی.

دبد کار تاداو ایښودل

36. عَنِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ ﷺ أنَّ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: (لَيْسَ مِنْ نَفْسٍ تُقْتَلُ ظُلْماً إلاَّ كَانَ عَلَى ابْنِ آدَمَ الأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دَمِهَا لِأَنَّهُ كَانَ أَوَّلَ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ ﴾ متفق عليه.

د حضرت عبدالله بن مسعود ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: هیڅ یو نفس

په ظلم سره نه وژل کیږي، مګر دا چې د هغه په وژنه کې د آدم علیه السلام د لمړني زوي (قابیل) برخه شته، ځکه چې هغه د لومړي ځل لپاره د وژنې لار کیښوده.

بې عمله داعي

37. عن أسامة ﷺ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ يَقُولُ : ﴿يُجَاءُ بِالرَّجُلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيُلْقَى فِي النَّارِ فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُهُ فِي النَّارِ فَيَدُورُ كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ بِرَحَاهُ فَيَجْتَمِعُ أَهْلُ النَّارِ عَلَيْهِ فَيَقُولُونَ أَيْ فُلَانُ مَا شَأْنُكَ أَلَيْسَ كُنْتَ تَأْمُرُنَا بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَانَا عَنْ الْمُنْكَرِ قَالَ كُنْتُ آمُرُكُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا آتِيهِ وَأَنْهَاكُمْ عَنْ الْمُنْكَرِ وَآتِيهِ) متفق عليه

له حضرت اسامه ﷺ څخه روایت دی فرمایي چې ما د رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې فرمایل یې: د قیامت

په ورځ به یو شخص راوړل شي، په اور کې به وغورځول شي نوکولمې به يې په اور کې پريوځي، او داسې به پرې چارچاپير ګرځي لکه خر چې په ميچنه ګرځي، نو دوزخيان به پرې راټول شي او ورته وايي به: اې فلانيه! په تا څه شوي؟ آيا تا مونږ ته په نيکۍ امر نه کاوه او له بدې څخه دې نه منع کولو؟ هغه به ووايي: هو! ما تاسې ته په نيکۍ امر کاوه خو خپله مې پرې عمل نه کاوه، او له بدې څخه مې منع کولۍ خو په خپله مې بدي کوله.

دمنافق نښې

38. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ. متفق عليه

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روايت دی، چې هغه د نبی علیه السلام څخه روايت کړی، چې فرمايل

يې: د منافق درې نښې دي: کله چې خبرې کوي، دروغ وايي، کله چې وعده وکړي، نه يې ترسره کوي، او کله چې امانت ورسره کيښودل شي، نو خيانت په کې کوي.

د بخل بدي

39. عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : ﴿ اتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ وَاسْتَحَلُّوا مَحَارِمَهُمْ ﴾ رواه مسلم

دحضرت جابر بن عبدالله ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: د ظلم او تيري څخه ځان وساتئ، ځکه چې ظلم د قيامت په ورځ د تيارو لامل دی،

او د بخل څخه ځان وساتئ، ځکه چې بخل ستاسې څخه پخواني خلك هلاك كړي وو، هغوی يې ديته اړ ايستل چې وينې تويې كړي، او محارم روا وګڼي.

د دعا په نه قبليدو كې د حرامې روزۍ اغيزه

40. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ إِنَّ اللهَ طَيِّبٌ لاَ يَقْبَلُ إِلاَّ طَيِّباً ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيْلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ، يَا رَبِّ وَ مَطْعَمُهُ حَرَامٌ وَ مَشْرَبُهُ حَرَامٌ وَ مَلْبَسُهُ حَرَامٌ وَ غُذِيَ بِالْحَرَامِ فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ. رواه مسلم

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلی دی : الله تعالی پاك ذات دی، نه قبلوی مګر پاك. بيايی د يوه سړی مثال وړاندی كړ چې اوږد سفر كوی، ويښتان يی ببر وی، ګرد وهلی وی ، خپل لاسونه د اسمان په لور پورته كوی، او داسی وايي اې ربه!.. په

داسې حال كې چې خوراك يې حرام وي څښاك يې حرام وي او پوښاك يې حرامه وي او په حرامو تغذيه شوی وي، ځرنګه به يې دعا قبوله شي

ستر خيانت

41. عَنْ سُفْيَانَ بْنِ أَسِيدٍ الْحَضْرَمِيِّ ﷺ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كَبُرَتْ خِيَانَةً أَنْ تُحَدِّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا هُوَ لَكَ بِهِ مُصَدِّقٌ وَأَنْتَ لَهُ بِهِ كَاذِبٌ.رواه ابوداود

له حضرت سفيان بن اسيد حضرمي ﷺ څخه روايت دی فرمايي: چې ما له رسول الله ﷺ څخه اوريدلي دي چې فرمايل يې: دا ډير ستر خيانت دی چې ته خپل مسلمان ورور ته داسې خبره وكړې، چې هغه تا ريښتونی ګڼي خو ته ورته دروغ وايې.

دخلكوخندول

42. عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّي قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ بِالْحَدِيثِ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ فَيَكْذِبُ وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ . رواه الترمذي و قَالَ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ

له حضرت بهزبن حکیم څخه روایت دی چې فرمایي، ماته پلار له خپل نیکه څخه دا روایت کړی دی چې ما له رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې فرمایل یې: هلاکت دی هغه چا ته چې خلکو ته داسې خبرې کوي، چې هغوی پرې وخندوي، او د دې لپاره دروغ وایي، هلاکت دی هغه لره، هلاکت دی هغه لره.

غیبت

43. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قِيلَ لَهُ مَا الْغِيبَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ قَالَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ أَيْ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِنْ كَانَ فِي أَخِيكَ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ بَهَتَّهُ. رواه الترمذي و احمد

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې له رسول الله ﷺ څخه پوښتنه وشوه، چې ای د الله رسوله ! غیبت څه شی دی؟ هغه وفرمایل: خپل ورور په داسې څه یادول چې هغه یې بد ګڼي، غیبت دی. پوښتنه وشوه. چې ای د الله رسوله! ما په دې پوه کړه، چې که دغه خبره چې زه یې وایم، زما په ورور کې موجوده وي، (بیا هم غیبت دی) ؟ هغه وفرمایل: که چیرې هغه څه چې ته یې وایې، ستا په ورور کې موجود وي، نو تایې غیبت وکړ، او که په کې نه وي، نو تا پرې بهتان ولګاوه.

غوره مالي

44. عَنْ أَبِي أُمَامَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مِنْ شَرِّ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَبْدٌ أَذْهَبَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ.رواه ابن ماجة

له حضرت ابوامامه ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: په انسانانو کې د قیامت په ورځ، د الله په

وړاندې، ترټولو بدترين بنده هغه دی چې خپل آخرت د نورو د دنيا لپاره له منځه يوسي.

چغل ګر به جنت ته نه ځي

45. قَالَ حُذَيْفَةُ ﷺ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ نَمَّامٌ. متفق عليه

حضرت حذيفه ﷺ فرمايي: چې ما له رسول الله ﷺ څخه اوريدلي دي: چې چغل ګر سړی جنت ته نه داخليږي.

حسد نيکي له منځه وړي

46. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ أَوْ قَالَ الْعُشْبَ رواه ابوداود

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: دحسد او رخې څخه ځان وساتئ، ځکه چې

حسد، نيکي خوري، لکه څرنګه چې اور لرګی خوري، او په بل روايت کې دي: لکه اور چې واښه خوري.

دښځو په څير ځان جوړول

47. عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنْ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنْ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ رواه البخاري

له حضرت ابن عباس ﷺ څخه روايت دی فرمايي: چې رسول الله ﷺ پر هغه نارينه لعنت ويلي دي چې د ښځو په څير ځان جوړوي، او پر هغو ښځو يې لعنت ويلي دي، چې د نارينه په شان ځان جوړوي.

دګناه ښکاره کول

48. عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ ﷺ يَقُولُ

سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كُلُّ أُمَّتِي مُعَافًى إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ وَإِنَّ مِنْ الْمُجَاهَرَةِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا ثُمَّ يُصْبِحَ وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ فَيَقُولَ يَا فُلَانُ عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ

له سالم بن عبدالله څخه روایت دی هغه ویلي دي چې ما له ابو هریره ﷺ څخه اوریدلی دی چې ویل یې: ما له رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې داسی یې ویل :زما ټول امت ته ببنبه کیږي پرته له مجاهر (په ښکاره ګناه کونکی) څخه، مجاهرت دیته وایي چې یو سړی د شپې یو کار وکړي، چې سهار شي، الله تعالی پرې پرده واچوي، خو دی ووایي: اې فلانیه! ما نن شپه دا او دا وکړل. د شپې

پرې الله تعالی پرده واچوي، خو دی په سهار کې د الله تعالی پرده رالوڅه کړي.

حقوق

دمسلمانانوخپل منځې حقونه

49. عَنْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَال : ﴿ الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرُبَاتِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ متفق علیه

د حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: یو مسلمان دبل مسلمان ورور دی، نه پرې ظلم او تیری کوي او نه یې دښمن ته سپاري، څوك چې د خپل مسلمان ورور حاجت پوره کړي، الله تعالی به د ده حاجت پوره کړي، او څوك چې د یو مسلمان څخه یوه مصیبت لرې کړي، الله تعالی به له ده

څخه د قیامت له مصیبتونو څخه یو مصیبت لرې کړي، او څوك چې پر یو مسلمان باندې پرده واچوي، الله تعالی په دقیامت په ورځ پر ده پرده واچوي.

یومسلمان د بل مسلمان تکیه ده

50. عَنْ أَبِي مُوسَى عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ﴿إِنَّ الْمُؤْمِنَ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا وَشَبَّكَ أَصَابِعَهُ﴾ متفق علیه

دحضرت ابوموسی اشعری رضي الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: بیشکه یو مومن د بل مومن لپاره د یو دیوال په څیر دی چې یوه برخه یې بله ټینګوي، او بیا رسول الله ﷺ خپلې ګوتې مبارکې یوپه بله کې ننویستې.

دمسلمان په حق کې سپارښتنه

51. عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ﴿ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَاءَهُ السَّائِلُ أَوْ طُلِبَتْ إِلَيْهِ حَاجَةٌ قَالَ اشْفَعُوا تُؤْجَرُوا وَيَقْضِي اللَّهُ عَلَى لِسَانِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا شَاءَ﴾ متفق علیه

دحضرت ابوموسی رضي الله عنه څخه روایت دي چې: کله به رسول الله ﷺ ته یو سوالګر راغی او یا به چا ترې څه وغوښتل، نو وبه یې فرمایل: تاسې د ده په اړه سپارښتنه وکړئ، الله تعالی به تاسې ته اجر درکړي،او الله د خپل نبي په ژبه د هغه څه چې خوښه یې شي، فیصله کوي.

دمسلمانانوتر منځ سوله کول

52. عَنْ أُمِّ كُلْثُومٍ بِنْتِ عُقْبَةَ أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : ﴿لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا أَوْ يَقُولُ خَيْرًا﴾ متفق علیه

دحضرت ام کلثوم ﷺ څخه روایت دی چې د رسول الله ﷺ څخه يې اوريدلي دي، چې فرمايل يې: هغه څوك دروغ جن ندی چې د خلكو ترمنځ سوله كوي، خير ته وده وركوي يا د خير خبره كوي

له مسلمان سره مرسته کول

53. عَنِ ابْنِ عُمَرَ ﷺ أنَّ رَسُوْلَ الله ﷺ قَالَ: مَنْ كَانَ فِيْ حَاجَةِ أخِيْهِ كَانَ اللّهُ فِيْ حَاجَتِهِ (بخاری ومسلم)

له عبد الله بن عمر ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی : څوك چې د مسلمان ورور حاجت پوره کوی نوالله تعالی به دده حاجت پوره کړی

دموراوپلار سره ښيګڼه

54. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُوْلَ الله ﷺ مَنْ أحَقُّ بِحُسْنِ صَحَابَتِيْ؟ قَالَ: أمُّكَ ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أمُّكَ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أمُّكَ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: ثُمَّ أبُوْكَ. متفق علیه.

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روایت دی چې یو سړي رسول الله ﷺ ته وويل: اي د الله رسوله! زما د ښيګڼې څوك ډير وړ دی؟ هغه وفرمايل: مور دې، بيا يې پوښتنه وكړه، چې بيا څوك؟ ويې فرمايل: مور دې ، په دريم ځل يې وويل:چې بيا څوك ؟ويې

فرمایل: مور دې، په څلورم ځل يې پوښتنه وکړه چې بیا څوك ؟ رسول الله ﷺ ځواب ورکړ: چې بیا دې پلار.

د موراوپلارخدمت

55. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ رَغِمَ أَنْفُهُ، رَغِمَ أَنْفُهُ، رَغِمَ أَنْفُهُ، قِيْلَ: مَنْ يَا رَسُوْلَ اللهِ؟ قَالَ: مَنْ أَدْرَكَ وَالِدَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدَهُمَا أَوْ كِلاَهُمَا ثُمَّ لَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ. رواه مسلم

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روايت دى چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: سپیره دې شي پوزه دهغه، سپیره دې شي پوزه دهغه، سپیره دې شي پوزه دهغه. چا وویل: چې د چا یا رسول الله ! ویې فرمایل: چا چې خپل مور او پلار دواړه په داسې حال کې چې زاړه وي، وموندل، یا يې يو له هغو څخه وموندہ، او بیا ددوی دخدمت له امله جنت ته داخل نشو.

له مرګه وروسته د مور اوپلار حقوق

56. عَنْ أَبِيْ أَسَيْدٍ السَّاعِدِيِّ ﷺ قَالَ: بَيْنَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُوْلِ اللهِ إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ مِّنْ بَنِيْ سَلَمَةَ فَقَالَ يَارَسُوْلُ اللهِ ﷺ ! هَلْ بَقِيَ مِنْ أَبَوَيَّ شَيْئٌ أَبَرُّهُمَا بِهِ بَعْدَ مَوْتِهِمَا، قَالَ نَعَمْ الصَّلاَةُ عَلَيْهِمَا وَالإِسْتِغْفَارُ لَهُمَا، وَ إِنْفَاذُ عَهْدِهِمَا مِنْ بَعْدِهِمَا، وَ صِلَةُ الرَّحِمِ الَّتِيْ لاَ تُوْصَلُ إِلاَّ بِهِمَا، وَ إِكْرَامُ صَدِيْقِهِمَا. رواه ابوداود.

له ابو اسيد الساعدى ﷺ څخه روايت دى هغه ويلى دى چې يوځل مونږ له رسول الله ﷺ سره وو چې ناڅاپه دبنوسلمه د قبيلې يوسړى راغى ويې ويل اى د الله رسوله!ايا د موراوپلار داسې څه حق شته چې وروسته له مرګه يې ترسره کړم ؟ رسول الله ﷺ وفرمايل چې هو دهغوى لپاره دعا اوبښنه غوښتل

، او له مرګ څخه وروسته د هغوی کړی وعدی پوره کول ،او د موراو پلار له خپلوانوسره خپلوي پالل ،اود هغوی د دوستانو قدر کول .

د ښځې حقوق

57. عَنْ حَكِيْمِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْقُشَيْرِيِّ ﷺ عَنْ أَبِيْهِ قَالَ: قُلْتُ يَارَسُوْلَ اللهِ ﷺ مَا حَقُّ زَوْجَةِ أَحَدِنَا عَلَيْهِ ؟ قَالَ أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ وَلاَ تَضْرِبَ الْوَجْهَ وَ لاَ تُقَبِّحَ وَ لاَ تَهْجُرْ إِلاَّ فِيْ الْبَيْتِ. رواه ابوداود.

حکيم بن معاويه قشری ﷺ له خپل پلار څخه روايت کوی هغه ويلی دی : چې ماوويل ای د الله رسوله ! دښځو حق پرمونږ څه دی ؟رسول الله ﷺ وويل :کله چې ته څه هغه خواړه ورکړه،اوکوم لباس

چې ته اغوندی نوهغه رنګی لباس ورته واخله، په مخ باندی يی مه وهه، هغی ته بد الفاظ مه استعماله وه ،اوله هغی څخه (دضرورت په وخت) يواځې په يوه کوټه کې جدای اختيارکړی .

ترټولو غوره ښځه

58. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قِيْلَ لِرَسُوْلِ اللهِ ﷺ أَيُّ النِّسَاءِ خَيْرٌ؟ قَالَ: الَّتِيْ تَسُرُّهُ إِذَا نَظَرَ وَ تُطِيْعُهُ إِذَا أَمَرَ وَ لاَ تُخَالِفُهُ فِيْ نَفْسِهَا وَ لاَ مَالِهَا بِمَا يَكْرَهُ. رواه النسائي.

له ابوهريره ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی دی چې : چا رسول الله ﷺ ته وويل: چې په ښځوکې کومه يوه غوره ده ؟ رسول الله ﷺ وويل : هغه ښځه چې کله خاوند ورته وګوری نوخوشحاله يې کړي، اوکله چې

امر ورته وکړی ، خبره یی ومنی، او دخپل نفس اومال په اړه ترې داسې مخالفت ونکړي، چې هغه پری خفه کیږی .

دښځې انتخاب

59. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ لِمَالِهَا وَلِحَسَبِهَا وَجَمَالِهَا وَلِدِينِهَا فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ. رواه البخاري ومسلم

حضرت ابوهریره له رسول الله ﷺ څخه روایت کړی دی ،چې ویلي یې دي: ښځه دڅلوروشیانو لپاره په نکاح اخستل کیږي،د مال لپاره، دحسب لپاره، د ښایست لپاره،او د دین لپاره ،نو دینداره ښځه غوره کړه.لاس دې سپیره شه.

په هر حالت کې صله رحمی

60. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: إِنَّ رَجُلاً قَالَ: يَارَسُوْلَ الله ﷺ إِنَّ لِيْ قَرَابَةً أَصِلُهُمْ وَ يَقْطَعُوْنَنِيْ وَ أَحْسِنُ إِلَيْهِمْ وَ يُسِيْئُوْنَ إِلَيَّ وَأَحْلُمُ عَنْهُمْ وَيَجْهَلُوْنَ عَلَيَّ فَقَالَ: لَئِنْ كُنْتَ كَمَا قُلْتَ فَكَأَنَّمَا تُسِفُّهُمْ الْمَلَّ وَ لاَ يَزَالُ مَعَكَ مِنَ اللهِ ظَهِيْرٌ عَلَيْهِمْ مَا دُمْتَ عَلَى ذَلِكَ. رواه مسلم

له ابوهریره ﷺ څخه روایت دي چې فرمايي: یوسړی وویل: ای د الله رسوله!زما داسی خپلوان دی چې زه ورسره خپلولی پالم ،او دوی راسره خپلولي پرې کوي، زه ورسره نیکی کوم اودوی راسره بدی کوی ، زه له زغم څخه کاراخلم اودوی جهالت راسره کوی . نو رسول الله ﷺ ورته وویل: که په رښتیا همداسی وي، لکه ته یی چې وایی، نو (دوی به په خپله وردیږي) لکه ته چې پر دوی تودې

ایری خوریٔ[1] ، ترخوپوری چې ته په همدی حالت یی نودالله تعالی له لوری به له تاسی سره کومك کونکی وی او مرسته به درسره کوی .

د رزق د پراخی اسانه لار

61. عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.متفق علیه

حضرت انس ﷺ د رسول الله ﷺ څخه روایت کوي، چې فرمایي: څوك چې غواړي په روزې کې یې

[1]- دا اصطلاح چې (په هغه تودې ایرې خوري)، دا معنا لري چې هغه به په خپله زیانمن شي، او دخجالت اورسوایې سره به مخ شي.

پراختیا راشي، او ښه نوم یې پاتې شي، نو صله رحمي دې وکړي.

داولاد ښه روزنه

62. عَنْ سَعِيْدِ بْنِ العَاصِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ مَانَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ مِنْ نُحْلٍ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ. رواه الترمذي

له سعید بن العاص ﷺ څخه روایت دی، چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: هیڅ پلار خپل اولاد ته د ښه ادب څخه پرته بله ښه ورکړه نه ده کړې.

63. عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ. رواه ابوداود

عمرو بن شعیب له خپل پلار او هغه له خپل نیکه څخه روایت کوي چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: خپلو اولادونو ته په اوه کلنۍ کې په لمانځه امر وکړئ، او په لس کلنۍ کې یې (د لمانځه په پرېښودلو) ووهئ، او د ځملاستو ځایونه یې سره جلا کړئ.

دیتیمانو پالنه

64. عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيْمِ لَهُ وَ لِغَيْرِهِ فِيْ الْجَنَّةِ هَكَذَا، وَ أَشَارَ بِالسُّبَابَةِ وَالْوُسْطَى وَ فَرَّجَ بَيْنَهُمَا. رواه البخاري

له سهل بن سعد ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی : چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی: زه او د یتیم

پالونکی به ،چې هغه یې خپل وی اوکه د بل چا ، په جنت کی داسی یو او په مسواکی اومنځنۍ ګوتو سره یې اشاره وکړه او د دواړو په منځ کې یې لږشانته پراخې پرېښوده.

65. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: خَيْرُ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِيْنَ بَيْتٌ فِيْهِ يَتِيْمٌ يُحْسَنُ إِلَيْهِ وَشَرُّبَيْتٍ فِى الْمُسْلِمِيْنَ بَيْتٌ فِيْهِ يُسَاءُ إِلَيْهِ. رواه ابن ماجة

له ابوهریره ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی : چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: په مسلمانانوکی غوره کور هغه دی، چې یتیم په کې وی اوښه چلن ورسره کیږی، اوپه

مسلمانانوکی ناوړه کور هغه دی چې په هغه کې یتیم وی اوبد چلن ورسره کیږی.

دګاونډي حقوق

66. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: وَ اللهِ لاَ يُؤْمِنُ، وَ اللهِ لاَ يُؤْمِنُ ، وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ، قِيْلَ: مَنْ يَارَسُوْلَ اللهِ ؟ قَالَ الَّذِيْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ. متفق عليه.

له ابوهریره ﷺ څخه روایت دی هغه ویلی دی:چې رسول الله ﷺ فرمایلی دی : قسم په الله چې مومن ندی، والله چې مومن ندی، والله چې مومن ندی، چاوویل:څوك؟ ای د الله رسول! رسول اللهﷺ وفرمایل: هغه چې ګاونډیان یی له ضررونوڅخه په امن نه وی.

67. عَنْ عَائِشَةَ ﷺ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ.متفق عليه

دحضرت عايشي ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دی: ماته جبريل عليه السلام دګاونډي په ا ړه په پرله پسې توګه سپارښتنه کوي، تر دې چې ما دا وګڼله چې په ميراث کې به ورته حق ورکاکي.

له کونډووسره ښيګڼه

68. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: السَّاعِيْ عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِيْنِ كَالْمُجَاهِدِ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ وَ أَحْسِبُهُ قَالَ: وَ كَالْقَائِمِ الَّذِيْ لاَ يَفْتُرُ وَ كَالْصَائِمِ الَّذِيْ لاَ يُفْطِرُ.متفق عليه

له ابوهريره ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی دی:چې رسول الله ﷺ فرمايلی دی: د کونډو ښځو او مسکينانو پالونکی د الله په لارکی د مجاهد په څيردی، راوی وايي: چې زه ګمان کوم چې رسول

الله ﷺ داسی وويل: چې د داسی لمونځ کوونکی په څيردی چې نه ستومانه کيږی او د داسې روژه نيونکی په څيردی چې افطارنکوی (تل روژه وي) .

د ناچاروحقونه

69. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا ابْنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْنِي قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ أَعُودُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدِي فُلَانًا مَرِضَ فَلَمْ تَعُدْهُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَنِي عِنْدَهُ يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْنِي قَالَ يَا رَبِّ وَكَيْفَ أُطْعِمُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدِي فُلَانٌ فَلَمْ تُطْعِمْهُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَسْقَيْتُكَ فَلَمْ تَسْقِنِي قَالَ يَا رَبِّ كَيْفَ أَسْقِيكَ وَأَنْتَ

رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ اسْتَسْقَاكَ عَبْدِي فُلَانٌ فَلَمْ تَسْقِهِ أَمَا إِنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ وَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي.رواه مسلم

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: الله ﷻ د قیامت په ورځ فرمایي: ای د آدم علیه السلام اولادې! زه ناروغه شوم خو تا مې عیادت(پوښتنه) ونکړ، هغه به ووایي: ای پرودګاره! زه څرنګه ستا عیادت وکړم، ته خو دټول عالم پالونکی یې.الله تعالی به وفرمایي: آیا ته خبر نه وې چې زما فلانی بنده ناروغه شوی و، او تا یې پوښتنه ونه کړه، که چیرې ته هلته ورغلی وای نو زه به دې هلته موندلی وم. ای بنی آدمه! ما له تا څخه روزي وغوښته، خو تا رانکړه. بنده به ووایي: اي پروردګاره! زه تاته څرنګه روزي درکړم، ته خو دټول عالم پالونکی یې. الله تعالی به

وفرمایي: آیا ته پوه نه وې چې له تا څخه زما فلاني بنده روزي وغوښته خو تا ورنکړه،آیا ته خبر نه وې چې که هغه ته دې روزي ورکړې وای نو د هغې اجر به دې دلته موندلی و. اي بني آدمه! ما له تا څخه د څښاك لپاره څه وغوښتل، خو تا رانکړل. بنده به ووایي: اي پروردګاره! څرنګه مې تاته څښاك درکړی وای، ته خو دټول عالم رب یې. الله تعالی به وفرمایي: آیا ته خبر نه وې چې زما فلاني بنده له تا څخه دڅښاك لپاره څه وغوښتل خو تا ورنکړل، خو پوه شه که تا هغه ته څښاك ورکړی واي، نو دلته به دې له ماسره دهغې ثواب موندلی وای.

70. عَنِ النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِي تَرَاحُمِهِمْ وَتَوَادِّهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى عُضْوًا تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ جَسَدِهِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى. متفق علیه

حضرت نعمان بن بشیر رضي الله عنه فرمايي: چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: ته به مومنان په خپل منځي مهربانۍ، دوستۍ او زړه سوي کې د يوه بدن په څير وګورئ، کله چې په يوه غړي يې درد راشي، ټول بدن ورسره په تبه او بې خوبۍ ناکراره وي.

دیومسلمان پر بل مسلمان ځانګړي حقونه

71. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ قِيلَ مَا هُنَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَإِذَا دَعَاكَ فَأَجِبْهُ وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانْصَحْ لَهُ وَإِذَا عَطَسَ فَحَمِدَ اللَّهَ فَشَمِّتْهُ وَإِذَا مَرِضَ فَعُدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ .رواه مسلم

له حضرت ابوهريره رضي الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: د يو مسلمان پر بل مسلمان

شپږ حقونه دي.چا وويل: هغه کوم دي؟ ای دالله رسوله! ويې فرمايل: کله چې ورسره مخ شوي، سلام پرې واچوه، کله يې چې بلنه درکړه، ويې منه، کله يې چې نصيحت درڅخه وغوښته، نصيحت ورته وکړه، کله يې چې پرنجی وکړ، اوالحمدلله يې وويل: نوځواب يې ورکړه[1]، کله چې ناروغه شو، پوښتنه يې وکړه، او کله چې مړ شو نو په جنازه کې يې ګډون وکړه.

[1]- کله چې څوك پرنجې وکړي، هغه به (الحمد لله) وايي، چاچې واوريده، هغه به ورته (يرحمك الله) وايي، او بيا به پرنجي کونکی ورته (يهديکم الله ويصلح بالکم) وايي.

72. عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَيُّمَا مُؤْمِنٍ أَطْعَمَ مُؤْمِنًا عَلَى جُوعٍ أَطْعَمَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ ثِمَارِ الْجَنَّةِ وَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَقَى مُؤْمِنًا عَلَى ظَمَإٍ سَقَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ وَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ كَسَا مُؤْمِنًا عَلَى عُرْيٍ كَسَاهُ اللَّهُ مِنْ خُضْرِ الْجَنَّةِ. رواه الترمذي

له حضرت ابوسعید خدري ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: هر مومن چې وږي مومن ته خواړه ورکړي، الله تعالی به پرې دقیامت په ورځ دجنت له میوو څخه میوه، وخوري. او هر مومن چې تږی مومن خړوبه کړي، الله تعالی به دی، د قیامت په ورځ په رحیق مختوم(پوښلي شرابو) سره خړوبه کړي،

او هر مومن چې بربنډ مومن پټ کړي، نو الله تعالی به د جنت شنې جامې ورواغوندي.

سلام اچول دمحبت د زیاتیدو وسیله ده

73. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَوَ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ رواه مسلم.

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: قسم مې دې وي په هغه ذات چې زما نفس یې په لاس کې دی، تاسې به جنت ته داخل نشې، ترڅو چې ایمان رانه وړئ، او تر هغه به ایمان راونه وړئ، ترڅو چې یو له بل سره مینه ونه کړئ، آیا تاسې ته داسې څه ونه ښایم چې که

عمل پرې وکړئ، نو یو له بل سره به مو مینه زیاته شي. په خپل منځ کې سلام اچول رواج او خپور کړئ.

له مزدور سره ښېګڼه

74. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ رواه ابن ماجة

له حضرت عبدالله بن عمر ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: مزدور ته مخکې لدې چې خوله یې وچه شي، مزدوري ورکړئ.

مرورتوب

75. عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ يَلْتَقِيَانِ فَيُعْرِضُ هَذَا وَيُعْرِضُ هَذَا وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ . متفق علیه

له حضرت ابوایوب انصاري ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي:مومن سړي ته روا ندي چې د درې شپو څخه زیات د بل مسلمان څخه مرور شي، په داسې ډول چې یو بل سره مخ کیږي، او یو له بل څخه مخ اړوي، او په دوی کې غوره هغه دی چې لومړی سلام واچوي.

عیب لټونه

76. عَنْ ابْنِ عُمَرَ ﷺ قَالَ صَعِدَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمِنْبَرَ فَنَادَى بِصَوْتٍ رَفِيعٍ فَقَالَ يَا مَعْشَرَ مَنْ أَسْلَمَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يُفْضِ الْإِيمَانُ إِلَى قَلْبِهِ لَا تُؤْذُوا الْمُسْلِمِينَ وَلَا تُعَيِّرُوهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ فَإِنَّهُ مَنْ تَتَبَّعَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ تَتَبَّعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ تَتَبَّعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ وَلَوْ فِي جَوْفِ رَحْلِهِ . رواه الترمذي

له حضرت ابن عمر ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ منبر ته وخوت او په لوړ آواز یې غږ وکړ او ویې ویل: اي تش په نامه مسلمانانو چې ایمان مو زړه ته ندی پریوتی! مسلمانانو ته ضرر مه رسوئ، پیغور مه ورکوئ، او عیبونه یې مه لټوئ، ځکه چا چې د مسلمان ورور عیب ولټاوه، الله تعالی به د ده عیبونه رابرسیره کړي، او دچا عیب چې الله تعالی راوسپړه، هغه رسوا کوي،که څه هم دخپل کور په منځ کې وي.

ریښتینی مفلس

77. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَتَدْرُونَ مَا الْمُفْلِسُ قَالُوا الْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لَا دِرْهَمَ لَهُ وَلَا

مَتَاعَ فَقَالَ إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا وَقَذَفَ هَذَا وَأَكَلَ مَالَ هَذَا وَسَفَكَ دَمَ هَذَا وَضَرَبَ هَذَا فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى مَا عَلَيْهِ أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ. رواه مسلم.

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: آیا تاسې پوهیږئ، چې مفلس څوك دی؟ هغوی وویل: په مونږ کې مفلس هغه څوك دی چې درهم او متاع (پیسې اونور سامان) نه لري.نو رسول الله ﷺ وفرمایل: زما په امت کې مفلس هغه څوك دی چې دقیامت په ورځ د لمانځه، روژې او زکات سره راشي، خو یو ته یې کنځل کړي

وي، پر بل يې بې ځايه تهمت لګولی وي،دبل يې مال خوړلی وي، د بل يې وينه تويه کړي وي، بل يې وهلی وي. نو يوه ته به د ده له نيکيو څخه څه ورکړل شي، او بل ته به هم څه ورکړل شي، او که مخکې لدې چې د خلکوحقونه پوره شي، د ده نيکې ختمې شي، نو د نورو ګناهونه به پر ده واچول شي، او بيا به اور ته وغورځول شي.

دمسلمان پرغم خوشحالي نه ده پکار

78. عَنْ وَاثِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُظْهِرْ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيَبْتَلِيكَ رواه الترمذي وقَالَ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

له واثله بن اسقع ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دی، د خپل ورور په غم خوشحالي مه کوه، ځکه چې الله تعالی به په هغه رحم وکړي (او دغم څخه به يې خلاص کړي) او تا به پرې اخته کړي.

دبلنې اجابت

79. قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ ﷺ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ دُعِيَ فَلَمْ يُجِبْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَيْرِ دَعْوَةٍ دَخَلَ سَارِقًا وَخَرَجَ مُغِيرًا رواه ابوداود

حضرت عبدالله بن عمر ﷺ فرمايي: چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: څوك چې (يو مناسبت ته) وبلل شو، او اجابت يې ونکړ، په تحقيق سره ده د الله او د رسول نافرماني وکړه، او څوك چې پرته له بلنی

چا کره ولاړ، هغه د غل په شان ننوت،اوداړه مار په توګه راووت.[1]

دچا کور ته د ورتلو پر مهال اجازه غوښتل

80. عَنْ أَبِيْ مُوْسَى الأَشْعَرِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ : الاسْتِئْذَانُ ثَلاَثٌ، فَإِنْ أُذِنَ لَكَ وَ إِلاَّ فَارْجِعْ. متفق علیه.

له حضرت ابوموسی اشعري ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: اجازه اخیستل تر درې ځلو پورې دي، که چیرې اجازه درکړل شول(نو ورشه) او که اجازه درنکړل شوه، بیرته وګرځه

میلمه پالنه

[1]- څوك چې دکور دځښتن داجازې پرته ننوزي،هغه دغل سره تشبیه شوی دی، او څوك چې خوراك وکړي نو ګوندې هغه داړه کړې ده.

81. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ قَالَ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَصْمُتْ. متفق علیه.

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: څوك چې په الله تعالی او د آخرت په ورځ ایمان لري، د میلمه عزت دې وکړي، او څوك چې په الله او د آخرت په ورځ ایمان لري، خپلوي دې وپالي، او څوك چې په الله تعالی او دآخرت په ورځ ایمان لري، یا دې ښه خبره وکړي، او یا دې چپ کښیني.

داسلام
ارکان

د قيامت په ورځ ترټولولومړی پوښتنه

82. عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ قُرْطٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، الصَّلَاةُ فَإِنْ صَلَحَتْ، صَلَحَ سَائِرُ عَمَلِهِ وَ إِنْ فَسَدَتْ، فَسَدَ سَائِرُ عَمَلِهِ. رواه الطبراني.

له حضرت عبدالله بن قرط ﷺ څخه روايت دي هغه ويلي: چي رسول الله ﷺ فرمايلی دی: دقيامت په ورځ به دبنده سره تر ټولو دمخه دلمانځه حساب کتاب کيږي، که لمونځ يی بشپړ وو، نو ټول عملونه به يی پوره وی اوکه لمونځ يی فاسد وخوت نو ټول عملونه به يې فاسد شي .

83. عَنْ عُبَادَةَبْنِ الصَّامِتِ ﷺقَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: خَمْسُ صَلَوَاتٍ افْتَرَضَهُنَّ اللهُ تَعَالَى، مَنْ أَحْسَنَ وُضُوءَهُنَّ وَ صَلَاهُنَّ لِوَقْتِهِنَّ وَأَتَمَّ

رُكُوْعَهُنَّ وَخُشُوْعَهُنَّ كَانَ لَهُ عَلَى اللهِ عَهْدٌ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ وَمَنْ لَّمْ يَفْعَلْ فَلَيْسَ لَهُ عَلَى اللهِ عَهْدٌ إِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُ وَ إِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ. رواه ابوداود.

له عباده بن صامت ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی چې رسول الله ﷺ فرمايلی دی: الله تعالی پنځه وخته لمونځونه فرض کړی دي.څوك چې په ښه توګه اودس وکړي اوپه خپلوټاکليووختونوکې يی ادا کړی، په پوره اهتمام سره رکوع وکړی، په خشوع سره يی ادا کړی، له ده سره دالله تعالی ژمنه ده چې ببنه ورته وکړي، او چاچې دا کار ونکړ، نو له ده سره دالله تعالی ژمنه نشته، که خوښه يې شوه ببنه به ورته وکړي، او که يې خوښه شوه،عذاب به ورکړي.

دمنافق لمونځ

84. عَنْ أَنَسٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ تِلْكَ صَلَوةُ الْمُنَافِقِ، يَجْلِسُ يَرْقُبُ الشَّمْسَ حَتَّى إِذَا اصْفَرَّتْ وَ كَانَتْ بَيْنَ قَرْنَيِ الشَّيْطَانِ قَامَ فَنَقَرَ أَرْبَعاً لاَ يَذْكُرُ اللهَ فِيْهَا إِلاَّ قَلِيْلاً. رواه مسلم.

د حضرت انس ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: دا د منافق لمونځ دی، چې کښيني او د لمر انتظار وباسي، ترڅو ژيړ شي او د شيطان د دوه ښکرونو منځ ته راشي، بيا پاڅيږي او څلور ټونګې ووهي، او الله تعالی په کې ډير لږ يادوي.

له جوماتً سره محبت د ايمان نښه ده

85. عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ الْخُدْرِيِ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلُ يَعْتَادُ الْمَسَاجِدَ فَاشْهَدُوْا لَهُ بِالإِيْمَانِ. رواه الترمذي.

د حضرت ابوسعید خدري ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: کله چې یو سړی وګورئ چې جوماتته ځي راځي، نو د هغه په ایمان ګواهي ورکړئ.

د رمضان روژه د تیروګناهونوکفاره ده

86. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيْمَاناً وَّاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَ مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيْمَاناً وَاحْتِسَاباً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ. متفق علیه.

دحضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: چا چې دایمان پر اساس او دثواب په نیت روژه ونیوله نو هغه ته به مخکینې ګناهونه وبخښل شي. او څوك چې دایمان پراساس

او د ثواب په نیت د روژې په شپه لمونځ وکړي، هغه ته مخکیني ګناهونه بخښل کیږي.

د روژې او قرآن شفاعت

87. عَنْ عَبْدِاللهِ بْنِ عُمَرَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ: الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ، يَقُوْلُ الصِّيَامُ: أَيْ رَبِّ! إِنِّيْ مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفِّعْنِيْ فِيْهِ وَ يَقُوْلُ الْقُرْآنُ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفِّعْنِيْ فِيْهِ، فَيُشَفَّعَانِ. رواه البیهقي.

دحضرت عبدالله بن عمر ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: روژه او قرآن د بنده لپاره سپارښتنه کوي، روژه وایي: اې ربه! ما دی د ورځې له خوا له خوراك او څوندونو څخه منع کړی و،نو د ده په اړه زما شفاعت ومنه. او قرآن وایي:ما دی د شپې له مخې له

خوب څخه منع کړی و، نو د ده په اړه زما شفاعت ومنه. نو د دواړو شفاعت به ومنل شي.

په ښه توګه حج اداءکول

88. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ مَنْ حَجَّ لِلّٰهِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَ لَمْ يَفْسُقْ، رَجَعَ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.رواه البخاري

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: چا چې د الله لپاره حج وکړ او هلته (د خپلې ميرمنې سره) يو ځای نشو، او ګناه يې ونه کړه، نو داسې به راوګرځي، لکه مور چې نوی زېږولی وي [1]

[1]- د ګناهونو څخه به پاك شي

دزكات نه وركولوسزا

89. عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ مَنْ آتَاهُ اللهُ مَالاً فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ، مُثِّلَ لَهُ مَالُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شُجَاعاً أَقْرَعَ لَهُ زَبِيْبَتَانِ طَوَّقَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ يَأخُذُ بِلِهْزِمَتَيْهِ يَعْنِيْ شِدْقَيْهِ ثُمَّ يَقُوْلُ: أَنَا مَالُكَ، أَنَا كَنْزُكَ ثُمَّ تَلاَ (وَلاَ يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ .. الآية.

له حضرت ابوهريره ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: چا ته چې الله تعالی مال ورکړی وي، او د هغې زکات اداء نه کړي، نو دغه مال به ده ته دقيامت په ورځ د يو(زهرجن) ګنجی مار په څيرجوړ شي، او د سترګو په سر به يې دوه تور ټکي وي.دقيامت په ورځ په ترې راچاپيره شي، او د وښکو څخه به يې راونيسي او

ورته وبه وايي: چې زه ستا مال يم، زه ستا زيرمه يم. بيا
يې دا آيت ولوست: (گمان دې نه کوی هغه کسان چې
بخل کوي...) دسورت آل عمران 181آيت يې ولوست.

خورې ورې
مرغلرې

د غوسې علاج

90. عَنْ عَطِيَّةَ ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ الْغَضَبَ مِنْ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنْ النَّارِ وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ رواه ابوداود.

له حضرت عطیه ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: په تحقیق سره قهر اوغصه د شیطان له خوا دي، او شیطان له اور څخه پیدا شوی دی، او اور په اوبو سره مړ کیږي،که چیرې یو له تاسې څخه په غصه شو نو اودس دې وکړي.

دجنت ضمانت

91. عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ﷺ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ رواه البخاري.

له حضرت سهل بن سعد ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: څوك چې ما ته د دواړو ژامنو او د دواړو پښو ترمنځ (د اندامونو) ضمانت راکړي، زه ورته دجنت ضمانت ورکوم.

92. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ﷺ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ رِضْوَانِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَرْفَعُهُ اللَّهُ بِهَا دَرَجَاتٍ وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَهْوِي بِهَا فِي جَهَنَّمَ رواه البخاري

له حضرت ابوهریره ﷺ څخه روایت دی چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: ډیر ځله یو بنده داسې خبره وکړي، چې الله پرې راضي کیږي، او د ده ورته پام هم نه وي، الله تعالی پرې د ده درجات پورته کړي،

او ډېر ځله یو بنده یوه داسې خبره وکړي، چې الله پرې ناراضه کیږي، او د ده ورته پام هم نه وي، او د هغې لامله جهنم ته ورپرېوزي.

د مسئولیت احساس

93. عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ الْإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ قَالَ وَحَسِبْتُ أَنْ قَدْ قَالَ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. رواه البخاري ومسلم.

حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه فرمايي: ما له رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې فرمایل یې: هر یو له تاسو څخه مسئول دی،

او هر څوك د خپل لاس لاندې خلکوپه اړه مسئول دی، امام(واکدار) دخپل رعیت په اړه مسئول دی، سړی په خپل کور کې مسئول دی، هغه دخپل عیال په اړه مسئول دی، ښځه دخاوند د کور په اړه مسئوله ده، او دخپل عیال مسئوله ده، نوکر دخپل بادار دمال په اړه مسئول دی، او دخپل لاس لاندې چارو مسئول دی. حضرت عبدالله بن عمر فرمايي: چې ګمان کوم رسول الله ﷺ دا هم وویل: چې سړی دخپل پلار دمال په اړه مسئول دی، او دخپل رعیت مسئول دی، او هر یو له تاسې څخه دخپل رعیت په اړه مسئول دی.

دکسب غوره والی

94. عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَنْ يَحْتَطِبَ أَحَدُكُمْ حُزْمَةً عَلَى ظَهْرِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ أَحَدًا فَيُعْطِيَهُ أَوْ يَمْنَعَهُ. رواه البخاري

حضرت ابوهریره درسول الله ﷺ څخه روایت کوي، چې هغه فرمایل: که چیرې یو له تاسو څخه په خپله شا باندې د خسو اوخاشاکو ګیډۍ راوړي، دا ورته لدې غوره ده چې دچا څخه سوال وکړي، ځکه چې هغه به یا څه ورکړي،او یا به یې ورنکړي.

دمرګ غوښتنه مه کوئ

95. عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمْ الْمَوْتَ مِنْ ضُرٍّ أَصَابَهُ فَإِنْ كَانَ لَا بُدَّ فَاعِلًا فَلْيَقُلْ اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتْ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي وَتَوَفَّنِي إِذَا كَانَتْ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي. رواه البخاري

له حضرت انس ﷺ څخه روایت دی،چې رسول الله ﷺ فرمایلي دي: د مصیبت لامله هیڅکله دمرګ غوښتنه مه کوئ، که چیرې یې غواړئ،نوداسې ووایئ: ای ربه ! که زما په ژوند کې خیر

وي،نوژوند راپه برخه کړه، اوکه په مرګ کې مې خیر وي نووفات مې کړه

مشتبهات (شکمن شیان)

96. عن النُّعْمَانَ بْنَ بَشِيرٍ ﷺ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الْحَلَالُ بَيِّنٌ وَالْحَرَامُ بَيِّنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنْ النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ كَرَاعٍ يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَلَا إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

له نعمان بن بشیر ﷺ څخه روایت دی هغه ویلي: ما له رسول الله ﷺ څخه اوریدلي دي چې فرمایل به یې : حلال اوحرام دواړه ځرګند دی ، او د دوی ترمنځ مشتبهات (شکمن شیان) دي چې

زيات شميرخلك پرې نه پوهيږې، چا چې له مشتبهاتو(له شكمنوشيانو)څخه ځان وژغوره هغه خپل دين اوپت وساته ، اوكه څوك په مشتبهاتوكې پريوت ، مثال يې د هغه شپون دی چې خپله رمه د ساتل شوي څرځای په شااوخوا كې پيايي ، نژدې ده چې دې به پكې پريوزي، خبراوسئ چې هرپادشاه د خپل ځان لپاره ساتلی ځاي لری او په ځمكه كې د الله تعالی ساتل شوی ځاي، د ده لخوا حرام كړل شوي شيان دي، اوخبراوسئ چې په بدن كې يوه ټوټه ده كله چې هغه صالحه شي ،ټول بدن ورسره صالح شی اوكله چې هغه فاسده شي ټول بدن ورسره فاسدیږی. خبراوسی چې هغه زړه دې .

په هراندام صدقه

97. عَنْ أَبِي ذَرٍّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يُصْبِحُ عَلَى كُلِّ سُلَامَى مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ

تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ وَنَهْيٌ عَنْ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَيُجْزِئُ مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنْ الضُّحَى. رواه مسلم

حضرت ابوذر ﷺ د رسول الله ﷺ څخه روايت كوي،چې هغه فرمايلي دي:هر سهار ستاسې په هر اندام(مفصل) باندې صدقه لازمه ده. هر ځل سبحان الله ويل صدقه ده، هرځل الحمدلله ويل صدقه ده، هرځل لااله الاالله ويل صدقه ده ،هرځل الله اكبر ويل صدقه ده، په نيكۍ باندې امر كول صدقه ده، له بدۍ څخه منع كول صدقه ده.اولدې ټولوڅخه د څاښت دوه ركعته لمونځ كفايت كوي.

ښه اوبد ملګري

98. عَنْ أَبِي مُوسَى ﷺ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَثَلُ الْجَلِيسِ

الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوْءِ كَمَثَلِ صَاحِبِ الْمِسْكِ وَكِيرِ الْحَدَّادِ لَا يَعْدَمُكَ مِنْ صَاحِبِ الْمِسْكِ إِمَّا تَشْتَرِيهِ أَوْ تَجِدُ رِيحَهُ وَكِيرُ الْحَدَّادِ يُحْرِقُ بَدَنَكَ أَوْ ثَوْبَكَ أَوْ تَجِدُ مِنْهُ رِيحًا خَبِيثَةً.

له حضرت ابوموسی ﷺ څخه روایت دی فرمايي چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: د نیك ملګري او بد ملګري مثال د عطرپلورونکي او دپښ د بنۍ دی. دعطر پلورونکي څخه به بې برخې نه پاتې کیږي، يا به ترې څه واخلي او يا به ترې خوشبويي ومومئ، او د پښ په بنۍ کې به دې بدن يا جامې وسوزي او يا به ترې بد بويي ومومئ.

دوه ځانګړی نعمتونه

99. عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ﷺ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ نِعْمَتَانِ مَغْبُوْنٌ فِيْهِمَا كَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ : الصِّحَّةُ وَ الْفَرَاغُ رواه البخاري.

له ابن عباس ﷺ څخه روايت دی هغه ويلی دی : چې

رسول الله ﷺ فرمايلی دی: چې دوه نعمتونه داسی دی چې زيات شمير خلك پکی زيانکاران دی: چې يويی روغتيا اوبل يی وزګارتيا اوفراغت دی.

له رسول الله سره محبت

100. عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.رواه البخاري

له حضرت انس ﷺ څخه روايت دی چې رسول الله ﷺ فرمايلي دي: يو له تاسې څخه مومن نشي کيدلای ترڅو چې زه ورته دپلار، زوي او ټولو خلکو څخه محبوب نه اوسم.